

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Utkast till budgetplan 2021

Finanspolitik

Finansministeriets publikationer – 2020:75

Finansministeriets publikationer 2020:75

Utkast till budgetplan 2021

Finansministeriet

ISBN PDF: 978-952-367-511-7

Layout: Statsrådets förvaltningsenhet, publikationsverksamheten

Helsingfors 2020

Presentationsblad

Utgivare	Finansministeriet	15.10.2020	
Författare	Finansministeriet		
Publikationens titel	Utkast till budgetplan 2021		
Publikationsseriens namn och nummer	Finansministeriets publikationer 2020:75		
Diarie-/ projektnummer		Tema	Finanspolitik
ISBN PDF	978-952-367-511-7	ISSN PDF	1797-9714
URN-adress	http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-367-511-7		
Sidantal	24	Språk	Finska
Nyckelord	Finanspolitik, budgetar, stabilitets- och tillväxtpakten		
Referat	<p>Medlemsstaterna i euroområdet tillställer i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 473/2013 (förordningen om gemensamma bestämmelser för övervakning och bedömning av utkast till budgetplaner och säkerställande av korrigerande av alltför stora underskott i medlemsstater i euroområdet) kommissionen sina utkast till budgetplaner för det kommande året (Draft Budgetary Plan, DBP) senast den 15 oktober. Utkasten till budgetplaner ingår i EU:s samordnade tillsynsförfarande som genomförs varje höst. Utkastet till budgetplanen inkluderar uppgifter om makroekonomiska prognoser och antaganden, målen för den offentliga ekonomin, inkomst- och utgiftsprognoserna då politiken förblir oförändrad, inkomst- och utgiftsmålsättningarna, beslutsbaserade åtgärder som ingår i budgetpropositionen, målen i unionens tillväxt- och sysselsättningsstrategi och de landsspecifika rekommendationerna, en jämförelse av det senaste stabilitetsprogrammet och utkastet till budgetplanen samt en bilaga om metoder och medel. Stabilitets- och tillväxtpaktens allmänna undantagsklausul aktiverades i mars 2020 och den gäller också 2021. Utkastet till budgetplanen för 2021 baserar sig på regeringens proposition om statsbudgeten för 2021 som överlämnades till riksdagen den 5 oktober 2020, och som till stora delar grundar sig på rambeslutet från våren 2020, statsrådets principbeslut om coronavirusläget, tilläggsbudgetarna för 2020 samt kommunekonomiprogrammet för 2021.</p>		
Förläggare	Finansministeriet		
Distribution/ beställningar	Elektronisk version: julkaisut.valtioneuvosto.fi Beställningar: vnjulkaisumyynti.fi		

Kuvailulehti

Julkaisija	Valtiovarainministeriö	15.10.2020
Tekijät	Valtiovarainministeriö	
Julkaisun nimi	Utkast till budgetplan 2021 (Vuoden 2021 alustava talousarviosuunnitelma)	
Julkaisusarjan nimi ja numero	Valtiovarainministeriön julkaisuja 2020:75	
Diaari/hankenumero	-	Teema Talouspolitiikka
ISBN PDF	978-952-367-511-7	ISSN PDF 1797-9714
URN-osoite	http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-367-511-7	
Sivumäärä	24	Kieli Suomi
Asiasanat	Talouspolitiikka, finanssipolitiikka, talousarviot, vakaus- ja kasvusopimus	
Tiivistelmä	<p>Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 473/2013 (asetus alustavien talousarviosuunnitelmien seuranta ja arviointia sekä euroalueen jäsenvaltioiden liiallisen alijäämän tilanteen korjaamisen varmistamista koskevista yhteisistä säännöksistä) mukaisesti euroalueen jäsenvaltiot toimittavat 15. lokakuuta mennessä tulevaa vuotta koskevat alustavat talousarviosuunnitelmansa (Draft Budgetary Plan, DBP) komissiolle. Alustavat talousarviosuunnitelmat kuuluvat syksyisin toteutettavaan koordinoituun valvontamenettelyyn. Alustava talousarviosuunnitelma pitää sisällään tiedot makrotalouden ennusteista ja oletuksista, julkisen talouden tavoitteista, tulo- ja menoennusteista politiikan pysyessä muuttumattomana, tulo- ja menotavoitteista, talousarvioesitykseen sisältyvistä päätösperäisistä toimenpiteistä, unionin kasvu- ja työllisyysstrategian tavoitteista ja maakohtaisista suosituksista ja viimeisimmän vakausohjelman ja alustavan talousarviosuunnitelman vertailusta sekä menetelmiä koskevan liitteen. Vakaus- ja kasvusopimuksen yleinen poikkeuslauseke aktivoitiin maaliskuussa 2020 ja se on voimassa myös v. 2021. Vuoden 2021 alustavan talousarviosuunnitelman pohjana toimivat hallituksen 5.10.2020 eduskunnalle antama vuoden 2021 valtion talousarvioesitys, joka perustuu pitkälti kevään 2020 kehyspäätökseen, valtioneuvoston koronavirustilannetta koskevat periaatepäätökset, vuoden 2020 lisätalousarviot sekä kuntatalousohjelma vuodelle 2021.</p>	
Kustantaja	Valtiovarainministeriö	
Julkaisun jakaja/myynti	Sähköinen versio: julkaisut.valtioneuvosto.fi Julkaisumyynti: vnjulkaisumyynti.fi	

Description sheet

Published by	Ministry of Finance	15 October 2020	
Authors	Ministry of Finance		
Title of publication	Utkast till budgetplan 2021 (2021 Draft Budgetary Plan)		
Series and publication number	Publications of the Ministry of Finance 2020:75		
Register number		Subject	Economic Policy
ISBN PDF	978-952-367-511-7	ISSN (PDF)	1797-9714
Website address (URN)	http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-367-511-7		
Pages	24	Language	Finnish
Keywords	Fiscal policy, budgets, Stability and Growth Pact		
<p>Abstract</p> <p>Under Regulation (EU) No 473/2013 of the European Parliament and of the Council (regulation on common provisions for monitoring and assessing Draft Budgetary Plans and ensuring the correction of excessive deficit of the Member States in the euro area), euro area Member States are required to submit their Draft Budgetary Plans (DBPs) for the forthcoming year to the European Commission by 15 October. The DBPs are part of the coordinated surveillance exercise, which takes place every autumn. The DBP contains the details of macroeconomic forecasts and assumptions, targets for general government finances, expenditure and revenue projections under the no-change scenario, expenditure and revenue targets, discretionary measures contained in the Budget proposal, the goals set out in the European Union's strategy for growth and jobs, and Country-Specific Recommendations, a comparison between the DBP and the most recent Stability Programme and an appendix on methods. The General Escape Clause of the Stability and Growth Pact was activated in March 2020 and will also remain in effect in 2021. The 2021 Draft Budgetary Plan is based on the proposal for the 2021 Budget presented by the Government to Parliament on 5 October 2020, which is largely based on the spring 2020 spending limits decision, Government resolutions pertaining to the coronavirus situation, 2020 supplementary budgets and the Local Government Finances Programme for the year 2021.</p>			
Publisher	Ministry of Finance		
Distributed by/ Publication sales	Online version: julkaisut.valtioneuvosto.fi Publication sales: vnjulkaisumyynti.fi		

Innehåll

Stabilitets- och tillväxtpaktens undantagsklausul	7
Betydande effekter för de offentliga utgifterna och inkomsterna till följd av de åtgärder som vidtagits på grund av coronavirusläget 2020-2021	8
Uppfyllelsen av underskotts- och skuldkriterierna	10
Efterlevnaden av kraven i stabilitets- och tillväxtpaktens förebyggande del	11
Statsrådets bedömning av framstegen mot det medelfristiga målet	13

Tabeller

1	Makroekonomiska prognoser	14
2	Målen för de offentliga finanserna	16
3	Prognoser för inkomster och utgifter vid oförändrad politik	18
4	Inkomst - och utgiftsmål	19
5	Diskretionära åtgärder som ingår i budgetpropositionen	20
6	Eventuella samband mellan utkastet till budgetplan samt målen och de landsspecifika rekommendationerna i EU:s strategi för tillväxt och sysselsättning	21
7	Skillnader i förhållande till det tidigare stabilitetsprogrammet	23

Bilaga

Uppgifter om metoder	24
----------------------------	----

I utkastet till budgetplanen för 2021 ingår en uppskattning av utvecklingen av Finlands offentliga finanser åren 2020 och 2021 samt, i enlighet med den så kallade finanspolitiska lagen (869/2012), statsrådets bedömning av framstegen mot det medelfristiga målet.

Stabilitets- och tillväxtpaktens undantagsklausul

Europeiska kommissionen offentliggjorde den 20 mars 2020 ett meddelande¹ i vilket den allmänna undantagsklausulen² i stabilitets- och tillväxtpakten aktiveras på grund av den allvarliga ekonomiska recessionen inom hela EU-området till följd av coronavirusläget och behovet att bemöta den genom tillräckligt stora offentliga bidrag. Medlemsstaterna har i sitt gemensamma yttrande³ av den 23 mars 2020 understött att klausulen tas i bruk. Den allmänna undantagsklausulen gör det möjligt för medlemsstaterna att tillfälligt avvika från anpassningsbanan för att nå det medelfristiga målet för de offentliga finanserna på grund av en ovanlig händelse som den berörda medlemsstaten inte kan påverka och som har en betydande inverkan på saldot för de offentliga finanserna eller på grund av en allvarlig konjunkturnedgång för euroområdet eller unionen som helhet, förutsatt att detta inte äventyrar hållbarheten i de offentliga finanserna på medellång sikt.

I de landsspecifika rekommendationer som antogs i juli 2020⁴ förutsätts Finland åren 2020 och 2021 vidta sådana åtgärder i sin finanspolitik genom vilka landet ska "vidta alla nödvändiga åtgärder, i enlighet med den allmänna undantagsklausulen i stabilitets- och tillväxtpakten, för att effektivt hantera covid-19-pandemin, upprätthålla ekonomin och stödja den påföljande återhämtningen" och "när de ekonomiska förhållandena medger det, driva en finanspolitik som syftar till att nå en återhållsam offentligfinansiell ställning på medellång sikt och säkerställa en hållbar skuldsättning, samtidigt som investeringarna ökas".

¹ https://ec.europa.eu/info/files/communication-commission-council-activation-general-escape-clause-stability-and-growth-pact_en

² Artiklarna 5(1), 6(3), 9(1) och 10(3) i förordning (EG) nr 1466/97 och artiklarna 3(5) och 5(2) i förordning (EG) nr 1467/97.

³ <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2020/03/23/statement-of-eu-ministers-of-finance-on-the-stability-and-growth-pact-in-light-of-the-covid-19-crisis/>

⁴ EUT C 282, 26.8.2020, s. 171—176. Rådets rekommendation av den 20 juli 2020 om Finlands nationella reformprogram 2020 med avgivande av rådets yttrande om Finlands stabilitetsprogram 2020

Betydande effekter för de offentliga utgifterna och inkomsterna till följd av de åtgärder som vidtagits på grund av coronavirusläget 2020-2021

Regeringen har vid utgången av september innevarande år till riksdagen överlämnat sex tilläggsbudgetar, genom vilka man har reagerat på epidemin och de försvagade ekonomiska utsikterna. Merparten av de åtgärder som det fattats beslut om i tilläggsbudgetarna har gällt covid-19-epidemin. Den sjätte tilläggsbudgetpropositionen överlämnades till riksdagen den 24 september 2020 och har inte beaktats i de siffror som anges i den preliminära budgetplanen. Den sjunde tilläggsbudgetpropositionen för 2020 torde ännu överlämnas före utgången av året.

De centrala åtgärderna i covid-19-epidemin har varit att trygga tillgången till hälsovårdstjänster, stödja företag och utvidga utkomstskydd för arbetslösa. De åtgärder som hänför sig till covid-19-epidemin gäller i hög grad 2020, men samtidigt har många av åtgärderna, till exempel täckandet av utgifterna för testning, konsekvenser även för 2021. Tidpunkten för alla åtgärder kan inte uppskattas exakt på basis av de årliga budgeterade utgifterna. Till exempelvis investeringsprojekt riktas det reservationsanslag under flera år, varvid anslag som har budgeterats för i år kan användas även under kommande år. Därför har satsningarna på bland annat basunderhållet av infrastrukturen och utveckling av transportnätet konsekvenser ännu efter 2020. En del av projekten kan få fortsättning eller skjutas fram till nästa år, varvid deras stimulerande effekter kommer med fördröjning.

De åtgärder med anledning av covid-19-epidemin som har beaktats i den preliminära budgetplanen och som ingår i de fem första tilläggsbudgetarna för 2020 medför effekter för de offentligt samfundens utgifter enligt nationalräkenskaperna så att de ökar utgifterna med cirka 4,9 miljarder euro (2,1 procent i förhållande till BNP) och minskar inkomsterna med cirka 1,1, miljarder euro (0,5 procent i förhållande till BNP). År 2021 förutspås utgiftsökningarna till följd av coronavirusläget uppgå till sammanlagt 2,1 miljarder euro (0,9 procent i förhållande till BNP).

Finland är ute efter att tillämpa den allmänna undantagsklausulen i stabilitets- och tillväxtpakten när det gäller åtgärder för hantering av coronavirusläget. Åtgärderna har beskrivits i tabell 1, och dessutom finns det närmare uppgifter i tilläggsbudgetpropositionerna⁵ och de ekonomiska översikter från april, juni och september 2020 som utarbetats vid finansministeriets ekonomiska avdelning⁶. Tabell 2 visar förändringar i statliga garantier i samband med behandling av koronavirus epidemien.

5 https://budjetti.vm.fi/indox/tae/frame_year.jsp?year=2020&lang=sv

6 Ekonomisk Översikt, våren 2020 Finansministeriets publikationer 2020:31

<http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-367-336-6>

Ekonomisk översikt, sommaren 2020 Finansministeriets publikationer 2020:55

<http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-367-326-7>

Ekonomisk översikt, hösten 2020 Finansministeriets publikationer 2020:70

<http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-367-491-2>

Tabell 1. Åtgärder som beslutats på grund av coronavirusläget och som har effekter för den offentliga ekonomins nettoutlåning*, % av BNP

	2020	2021	2022
Stöd till företagare: bl.a. Business Finlands och NTM-centralernas stöd till företag, stöd för ensamföretagares likviditet, stöd för restaurangföretagare, stöd för jordbruks- och naturresursföretagare, allmänt kostnadsstöd för företagare, uppskattad ökning i Finnveras förlustersättningar	0,9	0,2	0,1
Utvidgning av utkomstskyddet för arbetslösa: nedläggning av självrisktiden, påskyndat permitteringsförfarande och småföretagares rätt till utkomstskydd för arbetslösa, förlängd betalningstid för startpenning, smidigare betalning av förmåner inom utkomstskyddet för arbetslösa	0,2	0,0	
Utvidgning av sociala förmåner: stöd till småbarnsföräldrar och dem som kommer från utlandet, epidemiersättning	0,1	0,0	0,0
Barn och unga samt äldre personers välbefinnande: avgiftsfri hobbyverksamhet, småbarnspedagogik, grundläggande utbildning och gymnasieundervisning, studiehjälp och ungdomsarbete, studerandehälsövård, säkerställande av att tjänster för äldre fungerar.	0,1		
Investeringsprojekt: basfärdshållning, utveckling och grundlig förbättring av färdssystemet och stöd för kollektivtrafiken. I fråga om 2022 grundar sig beloppen på ett tekniskt antagande om tidtabellen för projekten.	0,1	0,0	0,0
FoUol, kompetens och välbefinnande: bl.a. ökning i antalet nya studieplatser vid högskolor och kontinuerlig kompetensutveckling, Finlands Akademis forskningsanslag, offentliga arbetskrafts- och företagstjänster och utveckling av servicestrukturen.	0,1	0,0	0,0
Social- och hälsovårdens resurser och utrustningsupphandlingar samt covid-19-forskning	0,4	0,6	0,0
Övriga utgiftsökningar som beror på coronaläget	0,2	0,0	0,0
Utgiftsökningar sammanlagt	2,1	0,9	0,1
Sänkning av arbetspensionsavgiften på den privata sektorn 1.5–31.12.2020. Finansiering ur arbetspensionssystemets EMU-buffert. Bufferten samlas på nytt genom att höja arbetspensionsavgiften 2022–2025.	-0,5	0,0	0,1
Åtgärder som påverkar inkomsterna sammanlagt	-0,5	0,0	0,1
Effekt för nettokreditgivningen sammanlagt	-2,6	-0,9	0,0

* I tabellen finns de budgeterade effekterna av de rapporterade åtgärderna.

Tabellen innehåller de åtgärder som har ingått i de fem tilläggsbudgetpropositioner som har lämnats före mitten av september 2020 och i budgetpropositionen för 2021.

Tabell 2. Borgen med anledning av coronapandemin

Förteckning över åtgärder*	Detaljerad beskrivning	Godkännande-status	Maximibelopp för ansvarsförbindelser
			% av BNP
Finnvera	En höjning av borgensfullmakten för inhemsk finansiering från 4 till 12 miljarder euro, dvs. en fullmaktshöjning på 8 miljarder euro ¹ .	Godkänt	4,4
Finnair	Statsborgen på högst 540 miljoner euro för lån enligt ArPL	Godkänt	0,2
Borgen för Försörjningsberedskapscentralens godstransporter	Ett statsunderstödsprogram vars maximibelopp föreslås uppgå till 600 miljoner euro	Godkänt	0,3
		Totalt	4,9

¹Av borgensbeloppet hade på våren använts cirka 2 miljarder euro, dvs. ett eventuellt tillägg till borgen uppgår till cirka 10 miljarder euro.

Uppfyllelsen av underskotts- och skuldskriterierna

Saldot för de offentliga samfunden i förhållande till BNP var -1,0 procent 2019. Enligt en oberoende prognos som gjorts av finansministeriet försämras saldot i de offentliga finanserna betydligt under innevarande år, till -7,7 procent av BNP. Det finansiella saldot för 2021 beräknas vara -5 procent av BNP.

Enligt finansministeriets uppskattning överstiger underskottet i de offentliga finanserna 2020 och 2021 referensvärdet på 3 procent enligt EU-fördraget. Europeiska kommissionen publicerade den 20 maj 2020 rapporterna enligt artikel 126(3) i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt för så gott som alla medlemsstater. I rapporterna bedöms iakttagandet av underskotts- och skuldskriterierna i medlemsstaterna.

Kommissionen har i sin rapport⁷ om Finland bedömt att underskottet överstiger det fastställda referensvärdet åren 2020-2021. Det underskott som uppstår 2020 beskrivs i kommissionens rapport som exceptionellt, eftersom det är en följd av den allvarliga konjunkturnedgången. Kommissionen anser att avvikelserna från underskottet inte är tillfällig, eftersom den fortsätter 2021. Rapportens slutsats var att Finland inte står i linje med underskottskriteriet, men kommissionen föreslog dock inte att förfarandet vid alltför stora underskott ska inledas. Kommissionen konstaterade således i sitt meddelande av den 20 maj 2020⁸ att "covid-19-utbrottet har haft en extraordinär makroekonomisk och finanspo-

7 COM(2020) 540 final Report from the Commission Finland Report prepared in accordance with Article 126(3) of the Treaty on the Functioning of the European Union 20.5.2020

8 COM(2020) 500 final Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, Europeiska rådet, rådet, Europeiska centralbanken, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén, regionkommittén och Europeiska investeringsbanken: Europeiska planeringsterminen 2020: landsspecifika rekommendationer 20.5.2020

litisk inverkan, som fortfarande pågår”. Kommissionen ansåg att det i detta skede ”inte bör fattas några beslut om huruvida medlemsstaterna ska omfattas av förfarandet vid alltför stora underskott”. Kommissionen tar ställning till medlemsstaternas offentliga finanser nästa gång i november i samband med DBP-bedömningarna.

Enligt finansministeriets uppskattning uppfylls underskottskriteriet inte för närvarande, men samtidigt kan kommissionens beslut om att inte inleda förfarandet vid alltför stora underskott anses motiverat. Kommissionen torde bedöma efterlevnaden av underskottskriteriet nästa gång senast våren 2021

Den offentliga sektorns skuld underskred ännu 2019 fördragets referensvärde på 60 procent, och var då 59,2 procent av BNP. Kommissionen konstaterade i sin rapport från våren att skuldkriteriet uppfylls på dessa grunder, och det är också finansministeriets bedömning. Som en följd av den minskade ekonomiska aktiviteten och ökningen av underskotten börjar skulden öka under innevarande år. Enligt finansministeriets oberoende prognos kommer skuldkvoten att stiga till 70,2 procent av BNP i år och ytterligare till 72,8 procent av BNP 2021. I kommissionens uppskattning av Finlands stabilitetsprogram från i våras konstaterades det att skuldkriteriet torde överskridas 2020, men att det kommer att uppfyllas igen 2021.⁹ Enligt finansministeriets uppskattning kommer den offentliga sektorns skuld att överstiga referensvärdet enligt grundfördraget från och med 2020 och att det finns en risk för överträdelse av skuldkriteriet. Kommissionen torde bedöma uppfyllelsen av skuldkriteriet 2020 våren 2021.

Efterlevnaden av kraven i stabilitets- och tillväxtpaktens förebyggande del

Finland omfattas av den förebyggande delen av stabilitets- och tillväxtpakten och av de krav i den förebyggande delen som gäller framstegen mot det medelfristiga målet (Medium-Term Objective, MTO). Uppnåendet av det medelfristiga målet eller framsteg i den riktningen bedöms med hjälp av två pelare, det strukturella underskottet och utgiftsregeln. Finlands medelfristiga mål för det strukturella saldoot är -0,5 % i förhållande till BNP.

Vad beträffar 2019 ansåg Europeiska kommissionen i sin bedömning av stabilitetsprogrammet i våras att Finland i viss mån avvek från de mål för den förebyggande delen som uppställdes 2019.

I de landsspecifika rekommendationer som godkändes sommaren 2019 rekommenderade rådet Finland att vidta åtgärder för att ”säkerställa att de primära offentliga nettoutgifternas nominella ökning inte överstiger 1,9 % under 2020, vilket motsvarar en årlig strukturell anpassning på 0,5 % av BNP”.

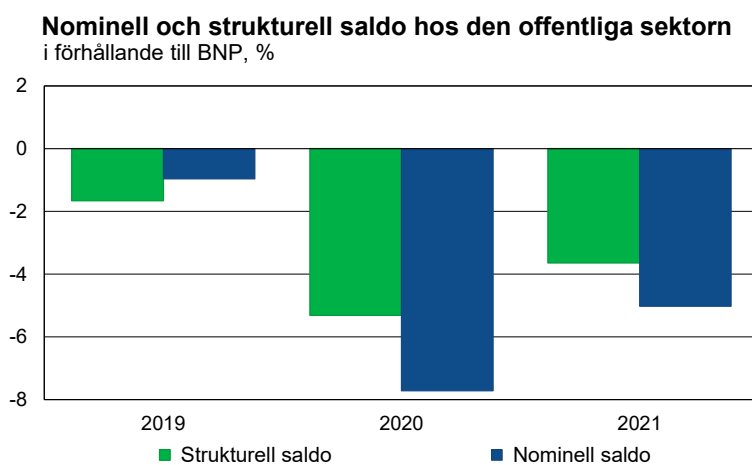
⁹ European Commission DG ECFIN Staff Working Document 20.5.2020. Assessment of the 2020 Stability Programme for Finland

Enligt finansministeriets oberoende prognos kommer det strukturella saldot i de offentliga finanserna att försämrats kraftigt 2020. Det strukturella saldot kommer också att försvagas kumulativt 2019–2020.

Eftersom en aktivering av den allmänna undantagsklausulen i stabilitets- och tillväxtpakten särskilt gör det möjligt för medlemsstaterna att tillfälligt avvika från anpassningsbanan för att nå det medelfristiga målet för de offentliga finanserna, förutsatt att detta inte äventyrar hållbarheten i de offentliga finanserna på medellång sikt, anser finansministeriet att det inte är motiverat att i detta skede bedöma utvecklingen av det strukturella saldot 2020. Det bör också beaktas att bedömningen av det strukturella saldot är förknippad med många osäkerhetsfaktorer på grund av de kraftiga konjunktursvängningarna, då det är svårt att bedöma produktionsgapet och bedömningen av konjunkturläget sannolikt kommer att preciseras i senare prognoser. I det här skedet kan bedömningen av utgiftsregeln inte heller anses vara till nytta.

Det strukturella saldot stärks 2021, men med hänvisning till dels att undantagsklausulen i stabilitets- och tillväxtpakten ännu är i kraft 2021, dels till de landsspecifika rekommendationerna som antogs av rådet i juli 2020, som inte innehöll någon numerisk finanspolitisk rekommendation enligt de begrepp som används i utgiftsregeln eller i det strukturella saldot för 2021, är det enligt finansministeriets bedömning inte ändamålsenligt att i detta skede granska det strukturella saldot eller utgiftsregeln 2021 eller kumulativt för 2020-2021.

Enligt finansministeriets bedömning iakttog Finland således i stort sett stabilitets- och tillväxtpakten och kraven enligt den förebyggande delen 2019, men för 2020 och 2021 är det inte möjligt eller motiverat att göra en bedömning innan läget har stabiliserats. Enligt finansministeriets bedömning följer Finland de utfärdade rekommendationerna under 2020 och 2021.

Beräkningarna baserar sig på EU-kommissionens produktionsfunktionsapproach

Källa: Statistikcentralen, FM

Statsrådets bedömning av framstegen mot det medelfristiga målet

Statsrådet instämmer i den ovan beskrivna bedömning av framstegen mot det medelfristiga målet som finansministeriet lagt fram. Enligt statsrådets bedömning iaktogs stabilitets- och tillväxtpakten i hög grad 2019, vilket kommissionen också bekräftade i sin bedömning från våren.

Enligt 3 § 1 mom. i den finanspolitiska lagen (869/2012) ska statsrådet vidta de åtgärder som statsrådet anser behövliga för att korrigera de offentliga finansernas stabilitet och hållbarhet, om det enligt statsrådets bedömning finns en sådan betydande avvikelse i det strukturella saldot i de offentliga finanserna som kan äventyra uppnåendet av det medelfristiga målet. Statsrådet bedömer frågan i samband med övervakningen och den samlade bedömningen av de offentliga finanserna eller efter det att Europeiska unionens råd påpekat saken i sitt yttrande om Finlands stabilitetsprogram.

1 Makroekonomiska prognoser¹⁰

Tabell 0.i) Grundläggande antaganden

	2019	2020	2021
3 mån. EURIBOR-ränta	-0,4	-0,4	-0,4
Obligationsränta 10 år	0,1	-0,2	-0,1
USD/EUR-valutakurs	1,1	1,1	1,2
Effektiv nominell växelkurs (Finland)	-0,6	1,5	0,4
Global BNP-tillväxt (exklusive EU)	3,0	-2,9	5,0
BNP-tillväxten i EU-28	1,5	-8,3	5,8
BNP-tillväxten på de viktigaste exportmarknaderna	-0,8	-12,3	6,3
Världshandelns tillväxt	-0,4	-10,3	6,5
Råolja (USD/fat)	64,1	43,0	45,9

Tabell 1a Makroekonomiska utsikter

	2019 nivå, miljarder euro	2019	2020	2021
		förändring, %		
1. Reell BNP	196,7	1,1	-4,5	2,6
varav				
1.1. de budgetära åtgärdernas beräknade inverkan på den ekonomiska tillväxten				
2. Potentiell BNP	203,7	1,2	0,7	0,8
bidrag:				
- arbetsinsats				
- kapital				
- totalproduktivitet				
3. Nominell BNP	232,6	2,9	-3,3	4,1
4. Privata konsumtionsutgifter	106,2	0,9	-3,8	4,0
5. Offentliga konsumtionsutgifter	49,4	1,2	3,9	1,1
6. Kapitalbildning	45,8	-1,0	-4,7	0,0
7. Lagerförändring (% av BNP)	-2,2	0,5	-1,1	-1,0
8. Export av varor och tjänster	78,9	7,5	-12,5	5,3
9. Import av varor och tjänster	81,1	2,4	-10,0	4,0
Inverkan på BNP-tillväxten, %-enheter				
10. Inhemsk efterfrågan på slutprodukter	201,4	0,5	-2,2	2,4
11. Förändring i lager	-2,2	-1,3	-1,2	-0,2
12. Nettoexport	-2,2	1,9	-1,1	0,4

10 Prognosen i utkastet till budgetplan, som också utgjorde grunden för utarbetandet av statens budgetproposition, har utarbetats vid finansministeriets ekonomiska avdelning. Prognosen är oberoende och dess formella oberoende bygger på den så kallade fi-po-lagen (lagen om ändring av lagen om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i fördraget om stabilitet, samordning och styrning inom Ekonomiska och monetära unionen och om tillämpning av fördraget samt om kraven på de fleråriga ramarna för de offentliga finanserna, 79/2015). Budgetplanen baserar sig på de statistikuppgifter som fanns tillgängliga den 18 september 2020 och dessutom på regeringens budgetproposition för 2021, som lämnades till riksdagen den 5 oktober 2020.

Tabell 1b Prisutveckling

	2019	2020	2021
	förändring, %		
1. BNP-deflator	1,8	1,2	1,5
2. Deflator för privat konsumtion	1,0	0,4	1,2
3. Harmoniserat konsumentprisindex	1,1	0,6	1,3
4. Deflator för offentlig konsumtion	2,5	3,1	1,9
5. Investeringsdeflator	3,0	1,6	1,7
6. Exportprisdeflator	-0,3	-4,5	1,3
7. Importprisdeflator	0,4	-5,0	1,5

Tabell 1c Utvecklingen på arbetsmarknaden

	2019 nivå	2019	2020	2021
		förändring, %		
1. Sysselsättning, 1 000 personer	2 566	1,0	-2,0	-0,5
2. Sysselsättning, 1 000 000 arbetade timmar	424,7	1,2	-3,5	0,5
3. Arbetslöshetsgrad (%)	184	6,7	8,0	8,2
4. Arbetsproduktivitet, personer	80,2	0,1	-2,5	3,1
5. Arbetsproduktivitet, antal arbetade timmar	484,8	0,0	-1,0	2,1
6. Löntagarersättningar	111,9	3,0	-3,6	4,3
7. Löntagarersättning per anställd	43,6	2,0	-1,6	4,8

Tabell 1d Sektorspecifika saldon

	2019	2020	2021
	% av BNP		
1. Finlands nettoutlåning till utlandet	-0,4	-0,4	-1,1
varav:			
- Saldo för varor och tjänster	0,6	-0,3	0,1
- Saldo för produktionsfaktorsersättningar och inkomstöverföringar	-1,0	-0,2	-1,2
- Kapitalöverföringar, netto	0,0	0,0	0,0
2. Den privata sektorns nettoutlåning	0,4	7,1	3,8
3. Den offentliga sektorns nettoutlåning	-1,0	-7,7	-5,0
4. Statistisk differens	-0,2	-0,2	-0,2

2 Målen för de offentliga finanserna

Tabell 2a Målen för de offentliga finanserna uppdelade enligt delsektorer

Nettoutlåning enligt delsektorer	2020	2021
	% av BNP	
1. Offentliga samfund sammanlagt	-7,7	-5,0
2. Staten	-7,2	-4,4
3. -	-	-
4. Lokalförvaltningen	-0,4	-1,0
5. Socialskyddsfonder	-0,1	0,3
6. Ränteutgifter	0,7	0,7
7. Primärt saldo	-7,0	-4,4
8. Engångsåtgärder	0,0	0,0
9. Reell BNP-tillväxt, förändring, %	-4,5	2,6
10. Potentiell BNP, förändring, %	0,7	0,8
bidrag:		
- arbetsinsats		
- kapitalinsats		
- totalproduktivitet		
11. Produktionsgap	-4,1	-2,4
12. Konjunkturrelaterad komponent i det finansiella sparandet	-2,4	-1,4
13. Konjunkturrensat finansiellt sparande	-5,4	-3,7
14. Konjunkturrensat primärsaldo	-4,6	-3,0
15. Strukturellt saldo	-5,4	-3,7

Tabell 2b Utveckling av de offentliga samfundens skuldsättning

	2020	2021
	% av BNP	
1. Bruttoskuld	70,2	72,8
2. Förändring i bruttoskuld, %-enheter	11,0	2,6
Bidrag till förändringar i bruttoskulden, %-enheter		
3. Primärt saldo	7,0	4,4
4. Ränteutgifter	0,7	0,7
5. Flödes-/stockjustering	3,2	-2,4
varav:		
– Differenser mellan statistikföring enligt kassa- och prestationsprincipen	0,0	0,9
– Finansiella tillgångars nettoökning	0,8	0,1
- varav:		
- privatiseringsintäkter	0,0	-0,4
- värderingseffekter och övrigt	2,5	-3,5
Implicit räntesats på skuld	1,2	1,0
Andra relevanta variabler		
6. Likvida finansiella tillgångar		
7. Finansiella nettoskulder		
8. Amortering av statens skulder (befintliga skuldebrev)		
9. Valutaskuldens andel		
10. Genomsnittlig maturitet för statens skulder		

3 Prognoser för inkomster och utgifter vid oförändrad politik

Tabell 3. Offentliga samfunds utgifts- och inkomstberäkningar som baserar sig på oförändrad politik uppdelade enligt huvudkomponenter

Offentliga sektorn	2020	2021
	% av BNP	
1. Totala inkomster vid oförändrad politik	52,1	52,6
varav:		
1.1. Skatter på produktion och import	14,0	14,0
1.2. Inkomstskatt	15,9	16,1
1.3. Kapitalskatter	0,4	0,3
1.4. Socialskyddsavgifter	11,7	12,2
1.5. Förmögenhetsinkomst	3,0	2,9
1.6. Övriga intäkter	7,2	7,1
varav: skattesats	42,0	42,8
2. Totala utgifter vid oförändrad politik	59,8	57,2
varav:		
2.1. Löntagarsättningar (löner + arbetsgivares socialskyddsavgifter)	13,5	13,1
2.2. Insatsförbrukning	12,0	11,7
2.3. Sociala inkomstöverföringar	23,5	22,6
varav arbetslöshetsersättningar	2,6	2,1
2.4. Ränteutgifter	0,7	0,7
2.5. Subventioner	2,3	1,3
2.6. Fast bruttoinvestering	4,8	4,7
2.7. Kapitaltransfereringar	0,2	0,3
2.8. Övriga utgifter	2,8	2,8

4 Inkomst - och utgiftsmål

Tabell 4a Offentliga samfunds inkomster och utgifter, uppdelade enligt huvudkomponenter

Offentliga sektorn	2020	2021
	% av BNP	
1. Inkomster sammanlagt	52,1	52,6
varav:		
1.1. Skatter på produktion och import	14,0	14,0
1.2. Inkomstskatt	15,9	16,1
1.3. Kapitalskatter	0,4	0,3
1.4. Socialskyddsavgifter	11,7	12,2
1.5. Förmögenhetsinkomst	3,0	2,9
1.6. Övriga intäkter	7,2	7,1
varav: skattesats	42,0	42,8
2. Utgifter sammanlagt	59,8	57,6
varav:		
2.1. Löntagaresättningar	13,5	13,2
2.2. Insatsförbrukning	12,0	11,9
2.3. Sociala inkomstöverföringar	23,5	22,7
varav arbetslöshetsersättningar	2,5	2,1
2.4. Ränteutgifter	0,7	0,7
2.5 Subventioner	2,3	1,3
2.6. Fast bruttoinvestering	4,8	4,7
2.7 Kapitaltransfereringar	0,2	0,3
2.8 Övriga utgifter	2,8	2,8

Tabell 4b Utgifter utanför utgiftsregeln

	2019 miljoner euro	2019	2020	2021
		% av BNP		
1. Utgifter för EU-program som i sin helhet ersätts med inkomster från EU-medel	492	0,2	0,2	0,2
1.a varav investeringar	104	0,0	0,0	0,0
2. Konjunkturbetingade ändringar i arbetslöshetsutgifterna	-202	-0,1	0,2	0,2
3. Effekten av diskretionära åtgärder på inkomsterna	79	0,0	-0,4	0,7
4. Utgifter finansierade med öronmärkta inkomster	77	0,0	0,0	0,0

5 Diskretionära åtgärder som ingår i budgetpropositionen

Tabell 5a Diskretionära åtgärder som vidtagits av de offentliga samfunden

Förteckning över åtgärder*	Detaljerad beskrivning	Mål	Bokföringsprincip	Godkännande-status	Budgetkonsekvenser		
					2019	2020	2021
					% av BNP		
Hushållens inkomstskatter	Hushållens inkomstskatter		prestationsprincipen	största delen godkänd**			0,0
Samfundsskatter	Samfundsskatter		prestationsprincipen	största delen godkänd**			0,0
Indirekta skatter	Indirekta skatter		prestationsprincipen	största delen godkänd**			0,1
Socialskyddsavgifter	Socialskyddsavgifter		prestationsprincipen	föreslagen***			0,7
Utgiftsåtgärder	Utgiftsåtgärder		prestations-/kassapprincipen	största delen godkänd**			1,9

* Många av åtgärderna uppfyller inte kriteriet för storleksklass (0,05 % av BNP), varför åtgärderna har räknats samman samt delats in i större kategorier.

**Riksdagen fattar beslut om dessa hösten 2020

***Social- och hälsovårdsministeriet fastställer hösten 2020

6 Eventuella samband mellan utkastet till budgetplan samt målen och de landsspecifika rekommendationerna i EU:s strategi för tillväxt och sysselsättning

Rekommendationer	Åtgärder	Beskrivning av den direkta relevansen
<p>LANDSSPECIFIK REKOMMENDATION 1: vidta alla nödvändiga åtgärder, i enlighet med den allmänna undantagsklausulen i stabilitets- och tillväxtpakten, för att effektivt hantera covid-19-pandemin, upprätthålla ekonomin och stödja den påföljande återhämtningen; när de ekonomiska förhållandena medger det, driva en finanspolitik som syftar till att nå en återhållsam offentligfinansiell ställning på medellång sikt och säkerställa en hållbar skuldsättning, samtidigt som investeringarna ökas; lösa bristen på vårdpersonal för att stärka hälso- och sjukvårdssystemets resiliens och förbättra tillgången till sociala tjänster och hälso- och sjukvårdstjänster.</p>	<p>Den del av rekommendationen som gäller finanspolitiken har behandlats ovan.</p> <p>Remissbehandlingen av social- och hälsovårdsreformen har avslutats och regeringen lämnar sitt genomarbetade lagförslag till riksdagen i december 2020.</p>	<p>Åtgärderna motsvarar rekommendationen delvis.</p>
<p>LANDSSPECIFIK REKOMMENDATION 2: stärka åtgärder som stödjer sysselsättningen och aktiva arbetsmarknadsåtgärder.</p>	<p>Regeringen har i samband med beredningen av budgetpropositionen för 2021 fattat beslut som syftar till att höja sysselsättningen. Till dessa hör:</p> <ul style="list-style-type: none"> - den nordiska modellen för arbetskraftsservice, - reform av lönesubventionen, - utvidgning av läroplikten, och - sänkning av avgifterna för småbarnspedagogik. <p>Dessutom gav regeringen arbetsmarknadsorganisationerna i uppdrag att utarbeta ett förslag till åtgärder för att höja sysselsättningsgraden för personer över 55 år.</p> <p>Före de åtgärder som bereddes i samband med budgetpropositionen har regeringen tidigare berett åtgärder för att reformera vuxenutbildningsstödet, höja den nedre åldersgränsen för rätten till tilläggsdagar inom utkomstskyddet för arbetslösa samt ett förslag till en linjär modell för den partiella invaliditetspensionen.</p>	<p>Åtgärderna motsvarar rekommendationen delvis.</p>

Rekommendationer	Åtgärder	Beskrivning av den direkta relevansen
<p>LANDSSPECIFIK REKOMMENDATION 3: vidta åtgärder för att tillföra likviditet till realekonomin, särskilt till små och medelstora företag; tidigarelägga mogna offentliga investeringsprojekt och främja privata investeringar för att stödja den ekonomiska återhämtningen; inrikta investeringarna på den gröna och digitala omställningen, särskilt ren och effektiv produktion och användning av energi, hållbar och effektiv infrastruktur samt forskning och innovation.</p>	<p>Regeringen har vidtagit åtgärder för att öka likviditeten i företag. Företag har kunnat ansöka om utvecklingsstöd via Business Finland och närings-, trafik- och miljöcentralerna, ensamföretagare om stöd från kommunerna samt allmänt kostnadsstöd. Beredningen av införandet av kostnadsstödet på nytt har också inletts. Genom en höjning av Finnveras borgensfullmakter har man möjliggjort en tillräcklig lånefinansiering tillsammans med bankerna. Efter våren 2020 har</p> <p>I samband med budgetmanglingen fattade regeringen beslut om genomförandet av en energiskattereform. Man beslutade sänka elskatten för industrin (elskatteklass II) till den miniminivå som EU tillåter vid ingången av 2021 samtidigt som återbärningarna av energiskatter på fossila bränslen till den energiintensiva industrin slopas med en övergångstid på fyra år. Energiskatterna för värmepumpar och datorhallar av industriell storleksklass som producerar värme till fjärrvärmnätet överförs till den lägre elskatteklassen. På så sätt främjas ersättandet av värme som baserar sig på förbränning (fossila bränslen och torv). Skattenivån på värme som produceras med torv och fossila bränslen höjs från ingången av 2021.</p> <p>I fråga om de investeringar som stöder energiövergången har energistödsmomentet riktats till produktionen av förnybar energi och energieffektivitet. Under 2020 har det införts ett nytt investeringsstödprogram för investeringsprojekt som frångår användningen av stenkol i ett tidigt skede. Stödet är 2020 sammanlagt 30 miljoner euro och 2021 sammanlagt 60 miljoner euro. Dessutom höjdes stödbeloppet för så kallade stora demonstrationsanläggningar i vårens tilläggsbudget med 20 miljoner euro. Med beaktande av det som nämns ovan uppgår den totala fullmakten för energistödsmomentet för 2020 till 130 miljoner euro, vilket är betydligt mer än tidigare år. Dessutom har distributionsinfrastrukturen för alternativa bränslen (el och biogas) utökats.</p> <p>När det gäller investeringar i elnät har Fingrid investerat i elöverföringskapacitet i nord-sydriktningen. År 2025 blir en ny elnätsförbindelse mellan Sverige och Finland färdig, vilket främjar integrationen av förnybar energi på elmarknaden.</p>	<p>Åtgärderna motsvarar rekommendationen.</p>

Rekommendationer	Åtgärder	Beskrivning av den direkta relevansen
<p>LANDSSPECIFIK REKOMMENDATION 4: att säkerställa effektiv tillsyn och kontroll av efterlevnaden av regelverket för bekämpning av penningtvätt.</p>	<p>Vid finansministeriet pågår en uppdatering av den nationella bedömningen av riskerna för penningtvätt och finansiering av terrorism. Riskbedömningen och de åtgärdsplaner som hänför sig till den blir klara i mars 2021.</p> <p>Finansinspektionen har tagit in övervakningen av förhindrandet av penningtvätt i sin strategi och anvisat tilläggsresurser för detta.</p> <p>Centralen för utredning av penningtvätt har</p> <ul style="list-style-type: none"> - under 2019 ökat sin personalresurs med fem (5) anställda, - i slutet av september 2020 förnyat sitt penningtvättsregister (hårdvara & mjukvara) och fortsätter genomförandet av flera it-projekt, - deltagit i genomförandet av ett kontoregisterprojekt (bank account register) och inleder som första nationella instans den operativa användningen av systemet i september 2020, - startat sommaren 2020 ett projekt för artificiell intelligens som pågår till utgången av 2021, - utvecklat personalresurserna för centralens strategiska och taktiska analyskapacitet samt tekniska kapacitet (PowerBI), - våren 2020 undertecknat ett samförståndsavtal (MoU) med Finansinspektionen och fört ett effektivt fenomen- och sektorspecifikt utbyte av information i synnerhet avseende högrisksektorer (tillhandahållare av virtuella valutor samt Hawala-system), - utvecklat det bilaterala och multilaterala samarbete som bedrivs med AML- eller CFT-övervakare i FATF-ledningsgruppen, FATF-gruppen och den nationella AML- och CFT-samordningsgruppen, - under 2020 ökat antalet utlämnade uppgifter till de behöriga myndigheterna och utfärdat avsevärt fler förordnanden om avbrott i affärsverksamheten (2018: 58 st., 2019: 85 st. och före 16.9.2020: 114 st.). 	<p>Åtgärderna motsvarar rekommendationen direkt.</p>

7 Skillnader i förhållande till det tidigare stabilitetsprogrammet

Tabell 7. Skillnader i förhållande till det senaste stabilitetsprogrammet

	2019	2020	2021
	% av BNP		
Offentliga samfunds nettokreditgivning			
Stabilitetsprogrammet	-1,1	-7,2	-4,0
Utkast till budgetplan	-1,0	-7,7	-5,0
Skillnad, %-enheter	0,2	-0,5	-1,0
Offentliga sektorns nettokreditgivning vid oförändrad politik			
Stabilitetsprogrammet	-1,1	-7,2	-4,0
Preliminär budgetproposition	-1,0	-7,7	-4,6
Skillnad, %-enheter	0,2	-0,5	-0,6

Bilaga: Uppgifter om metoder

Makroprognosen baserar sig på expertåsikter, finansministeriets DSGE-modell (se t.ex. Ekonomisk översikt, hösten 2017, s.17), en faktormodell på kort sikt samt partialmodeller. Prognosen för de offentliga finanserna baserar sig på bl.a. makroprognosen på kort sikt samt kalkyler på medellång sikt, budgetpropositionerna, rambesluten, prognoserna om skatteunderlag och ändringarna i beskattningsgrunderna samt de detaljerade uppskattningar av skatteinkomsterna som härletts från dem, kommunekonomiprogrammet samt besluten om socialskyddsavgifter och sociala förmåner.

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

FINANSMINISTERIET

Snellmansgatan 1 A
PB 28, 00023 STATSRÅDET
Telefon 0295 160 01
finansministeriet.fi

ISSN 1797-9714 (pdf)
ISBN 978-952-367-511-7 (pdf)

Oktober 2020